

บทที่ ๕

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา ความสนใจ ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับโครงการ เสนอแนะเพื่อจัดตั้งศูนย์โทรทัศน์การศึกษาสำหรับมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ซึ่งการอภิปรายผลการวิจัย มีดังนี้

๑. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย มีความรู้ระดับปริญญาโทเคยศึกษาวิชาโทรทัศน์การศึกษามาโดยตรงระดับปริญญา และจากหนังสือ วารสาร เอกสารต่าง ๆ ลักษณะของการสอนในมหาวิทยาลัย อาจารย์ส่วนมากจะชอบการสอนในห้องบรรยายขนาดเล็ก โดยไม่ต้องอาศัยไมโครโฟน รองลงมาเป็นการสอนโดยใช้เทปบันทึกภาพ ผู้ที่ชอบวิธีการสอนโดยวิธีนี้เป็นผู้ที่เคยได้รับการฝึกฝนหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับการใช้โทรทัศน์ประกอบการสอนมาก่อน

๒. ความคิดเห็นของผู้ตอบเกี่ยวกับโทรทัศน์การศึกษาในประเทศไทย

ผู้ตอบส่วนมากเสนอให้จัดตั้งศูนย์โทรทัศน์การศึกษาร่วมกลางเพื่อให้บริการในด้านจัดทำเทปบันทึกการการสอนสำหรับส่งไปสอนตามมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เพื่อใช้กับระบบโทรทัศน์วงจรปิด และ/หรือ ค่ายเครื่องเทปบันทึกภาพ

แต่เนื่องจากสถานการณ์ปัจจุบัน การจัดตั้งจะประสบปัญหาด้านงบประมาณ จะไม่สามารถจัดสรรได้ตามหลักเกณฑ์ที่วางไว้ จึงควร เริ่มดำเนินงานโดยให้แต่ละมหาวิทยาลัยจัดให้มีระบบโทรทัศน์วงจรปิด และจัดทำบทเรียนแลกเปลี่ยนระหว่างสถาบันไปพลางก่อน

๒.๑ คุณสมบัติของผู้สอนทางโทรทัศน์

ผู้สอนทางโทรทัศน์ควรมีคุณสมบัติที่สำคัญคือ เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในแขนงวิชานั้น ๆ และมีความสามารถเข้าใจเทคนิคของการปรากฏตัวทางโทรทัศน์ได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ยังควร เป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพและน้ำเสียงดี มีการแต่งกายที่
เหมาะสมเพื่อดึงดูดความสนใจแก่ผู้ศึกษาค้นคว้า

๒.๒ คุณค่าทางการศึกษาทางโทรทัศน์การศึกษา

จากการวิจัยทำให้ทราบว่า การเรียนทางโทรทัศน์สามารถช่วยแก้ปัญหาการ
ขาดแคลนอาจารย์ได้ เป็นการทวนเวลา แรงงาน นอกจากนี้ในกรณีที่บ้านที่ก่อกำแพงโทรทัศน์ดวง
หน้าจะช่วยให้สามารถแก้ไขผิดพลาดได้

๓. ข้อคิดเห็นของผู้ตอบเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์โทรทัศน์การศึกษาสำหรับมหาวิทยาลัยในประเทศไทย

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการจัดตั้ง
ศูนย์ฯ คือ เมื่อมีการจัดตั้งศูนย์ฯ ขึ้น จะเจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต โดยในระยะแรกอาจ
ได้รับความนิยมนอกจากสถาบันต่าง ๆ อย่างผิวเผินไม่จริงจังนัก แต่คาดว่าเมื่อเวลาผ่านไปพอ
สมควร ผู้เรียนเริ่มเคยชินกับการเรียนการสอนแบบนี้ นักวิชาการอาจจะเห็นว่าการใช้
โทรทัศน์ศึกษามีบทบาทสำคัญเพราะอย่างน้อยจะช่วยประหยัดแรงงานผู้สอน ขจัดปัญหาการ
ขาดแคลนผู้สอนที่ทรงคุณวุฒิ ในภาวะที่จำนวนผู้เรียนเพิ่มสูงขึ้นทุกปี

ระยะแรกของการดำเนินงาน ซึ่งยังเตรียมไม่พร้อมในด้านงบประมาณ การ
ก่อสร้าง บุคลากรดำเนินงาน และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ จึงควรเริ่มดำเนินการศูนย์ฯ โดยปรับ
ปรุงสถานที่ของสถาบันการศึกษาที่มีบริการส่วนกลาง และปฏิบัติงานเกี่ยวกับโทรทัศน์การศึกษา
ให้ใช้เป็นที่ศูนย์ฯ เมื่อโครงการสามารถดำเนินไปได้ด้วยความมั่นคง ได้รับความนิยมนับ
สนับสนุนจากสถาบันต่าง ๆ จึงควรจัดให้มีสถานที่และอุปกรณ์ของศูนย์ฯ เอง

สภาพภาพของศูนย์

ศูนย์โทรทัศน์ศึกษาฯ แห่งนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นส่วนใหญ่ว่าควร
เป็นหน่วยงานในสังกัดของทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยจัดให้เป็นหน่วยงานที่เป็นอิสระมี
ความคล่องตัวในการดำเนินงาน สามารถจัดบริการได้ทั่วไป

งบประมาณ

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับรายได้ซึ่งจะนำมาใช้เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินการจัดตั้งศูนย์ฯ ควรเป็นรายได้ซึ่งได้รับจากงบประมาณของแผ่นดิน เพราะเท่ากับว่ารัฐบาลได้มีส่วนรู้เห็น รับรองโครงการนี้ โดยจัดสรรงบประมาณให้ตามความเหมาะสม ซึ่งงบประมาณที่ได้รับนี้อาจไม่เพียงพอสำหรับการปฏิบัติงานได้อย่างคล่องตัว ดังนั้น ศูนย์ฯ จึงควรจะได้รับเงินช่วยเหลือจากองค์การและมูลนิธิต่าง ๆ โดยปราศจากข้อผูกพันที่จะกันมิให้ศูนย์ฯ สามารถดำเนินการบรรจุกฎบัตรส่งคืนได้

ในค่านางบประมาณที่จะนำมาใช้สำหรับการดำเนินงานจัดรายการ ควรจัดให้มีการวางแผนโครงการให้เกิดรายได้ของตนเองจากผู้ให้บริการของศูนย์ฯ จนพอเพียงที่จะนำมาใช้ในการบำรุงรักษาปรับปรุงและขยายกิจการในอนาคต โดยไม่ก่อกวนให้แก่รัฐบาลมาก

สำหรับการจัดเงินค่าบำรุงซึ่งทางมหาวิทยาลัยจะมอบให้แก่ศูนย์ฯ เพื่อรับบริการของศูนย์ฯ ควรเป็นเงินงบประมาณหรือเงินผลประโยชน์ของมหาวิทยาลัยนั้น ๆ

ผู้บริหารงานของศูนย์ฯ

ทัศนะของผู้ตอบเกี่ยวกับผู้บริหารงานของศูนย์ฯ ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรเป็นเจ้าหน้าที่ภายในศูนย์ฯ และผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยมีการเปลี่ยนตัวบุคคลตามวาระ

เจ้าหน้าที่ภายในศูนย์ฯ ๆ ควรเป็นเจ้าหน้าที่ประจำ และมีผู้แทนจากสถาบันต่าง ๆ เป็นผู้ประสานงาน

การผลิตรายการของศูนย์ฯ

ผู้ตอบส่วนมากแสดงความคิดเห็นว่า หน่วยงานที่รับผิดชอบการผลิตรายการของศูนย์ฯ ควรเป็นฝ่ายวิชาการของมหาวิทยาลัยและของศูนย์ฯ ทำงานประสานกัน พร้อมทั้งเชิญผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องจากองค์การหรือหน่วยงานอื่น ๆ เข้ามาร่วมงานเพื่อให้คำแนะนำปรึกษาเป็นครั้งคราว

การผลิตรายการของศูนย์ฯ ควรเน้นหนักรายการที่ส่งเสริมความรู้และกิจกรรมนอกหลักสูตร เป็นอันดับแรก รองลงมา เป็นรายการสอนทางวิชาการตามหลักสูตรโดยตรง การผลิตรายการควรจัดให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของศูนย์ฯ ที่ตั้งไว้ พร้อมทั้งความเหมาะสมของสภาพ สิ่งแวดล้อม และความต้องการของแต่ละสถาบัน

การให้บริการของศูนย์ฯ

การให้บริการเทปบันทึกการสอนไปยังสถาบันต่าง ๆ ส่วนใหญ่เสนอให้เป็นการจัดรายการให้เสร็จสิ้นตลอดหลักสูตร และจัดส่งไปให้มหาวิทยาลัยทั้งชุด

ในระยะแรกของการดำเนินงาน การจัดทำรายการ อาจทำได้ล่วงหน้าเป็นเดือนหรือเป็นสัปดาห์ เมื่อศูนย์ฯ มีการดำเนินงานที่มีความพร้อม จึงผลิตรายการต่าง ๆ ให้เสร็จสิ้นตามหลักสูตร พร้อมทั้งจัดทำรายชื่อและโครงย่อของรายการทำนองรายการของฟิล์มภาพยนตร์ส่งไปตามมหาวิทยาลัย และสถาบันซึ่งรับบริการของศูนย์ฯ โดยให้ผู้รับบริการทำแบบฟอร์มแสดงความจำนงยืมเทปโทรทัศน์ส่งมายังศูนย์ฯ เพื่อจัดบริการหมุนเวียนกันไป

เอกสารประกอบการศึกษา

เกี่ยวกับเอกสารประกอบการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถาม เสนอให้มีประกอบการสอนทุกครั้ง เพราะเป็นการช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจการสอนแต่ละครั้งดีขึ้น เอกสารควรถึงมือผู้สอนและผู้เรียนล่วงหน้า ในรูปแบบที่หยิบยกหัวข้อเรื่องที่สำคัญของการสอนมาอธิบายย่อ เพื่อให้อาจารย์ผู้สอนในชั้นเรียนอธิบายเพิ่มเติม

การวัดผล

การทดสอบผู้ตอบแบบสอบถาม เสนอให้จัดชั่วโมงคิวในวิชาที่เหมาะสมและต้องการ คำอธิบายเพิ่มเติม การจัดวัดผลโดยอาจารย์ประจำวิชาของแต่ละสถาบัน

นอกจากนี้ทางศูนย์ฯ ควรทำการวัดผลเพิ่มเติมประมาณเดือนละ ๑ ครั้ง

ปัญหา

ปัญหาซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามคาดว่าจะเกิดขึ้นเมื่อดำเนินการจัดตั้งศูนย์ฯ มีตามลำดับดังนี้

๑. ศูนย์ฯ จะไม่สามารถจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายได้อย่างเพียงพอ
  ๒. มหาวิทยาลัยไม่สามารถจัดระบบโทรทัศน์วงจรปิดของแต่ละมหาวิทยาลัยได้
  ๓. ศูนย์ฯ ไม่สามารถบริการเทปบันทึกการการสอนได้อย่างสม่ำเสมอ
  ๔. ขาดความร่วมมือระหว่างสถาบัน
  ๕. รายการสอนทางโทรทัศน์จะไม่เหมาะสมและดีพอ
  ๖. ไม่สามารถจัดหาวิทยากรมาบรรยายได้อย่างต่อเนื่อง
  ๗. สภาพการณ์ทางเทคโนโลยีการศึกษาของไทยยังไม่เหมาะสมที่จะจัดตั้งศูนย์ฯ
- ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นว่าการจัดตั้งศูนย์ฯ จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในอนาคต โดยมีข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเพิ่มเติมดังนี้

๑. การจัดศูนย์โทรทัศน์ศึกษาซึ่งจะอำนวยความสะดวกอย่างแท้จริง ควรจัดเป็นระบบส่งออกอากาศไปยังผู้เรียนตามบ้าน หลักสูตรการสอนไม่ควรจำกัดเฉพาะระดับมหาวิทยาลัย ควรเป็นรายการที่ช่วยเสริมความรู้สำหรับระดับการศึกษาอื่น ๆ ด้วยคือ ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา

๒. การดำเนินงานจัดตั้งศูนย์ฯ อาจมิได้รับความเข้าใจและสนับสนุนเท่าที่ควรจากผู้บริหารงานชั้นสูง ศูนย์ฯ จึงควรจัดวางเป็นโครงการระยะยาวในระยะ ๕ ปี โดยบรรจุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจระยะ ๔ (ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔) เป็นการเตรียมการขยายงานและเตรียมกำลังคน รวมทั้งงานด้านเทคนิคเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓. เนื่องจากการจัดตั้งศูนย์ฯ ที่ต้องมีการลงทุน และใช้เทคนิคในการดำเนินงานสูง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรขอความช่วยเหลือจากองค์การระหว่างประเทศ โดยทำเป็นโครงการร่วมกับต่างประเทศที่มีประสบการณ์การดำเนินงานในเรื่องนี้ เพื่อขอความช่วยเหลือและจัดรายการร่วมกันในบางครั้ง

๔. ทศนคติของสังคมที่มีต่อโทรทัศน์ว่าเป็นสื่อที่ให้ความบันเทิงมากกว่าสื่อให้ความรู้ ดังนั้น ในการจัดตั้งศูนย์ฯ จะต้องศึกษาและสำรวจให้ถี่ถ้วนเกี่ยวกับความต้องการ

ทางการศึกษาโดยทางโทรทัศน์มีมากน้อยเพียงใด เมื่อจัดตั้งขึ้นแล้วจะทำให้การศึกษาคืบ
เพียงใด

ในขณะที่เดียวกันก็ควรที่จะศึกษาระบบและการดำเนินงานโทรทัศน์การศึกษา
ของต่างประเทศด้วยว่าเป็นอย่างไร พร้อมทั้งคุณภาพของประเทศซึ่งกำลังพัฒนาโทรทัศน์การ
ศึกษาว่าประสบความสำเร็จหรือไม่ อุปสรรคมีอะไรบ้าง สามารถนำมาแก้ไขกับสภาพบ้าน
เมืองเราได้หรือไม่

๕. สิ่งที่ต้องปรับปรุงพร้อมกับการดำเนินการจัดตั้งศูนย์ฯ คือหลักสูตรของ
มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในสาขาเดียวกันซึ่งมีแนวการสอนเนื้อหาวิชาที่สอดคล้องกัน เพื่อที่จะ
เป็นประโยชน์ต่อการทำเทปโทรทัศน์ให้ใช้ได้กับทุกมหาวิทยาลัย

๖. โครงการในอนาคตของศูนย์ฯ ควรจัดให้มีศูนย์ฯ เครือข่าย (Net
Works) ซึ่งตั้งอยู่ที่ชุมชนใหญ่ ๆ เช่น เชียงใหม่ ขอนแก่น และสงขลา เพื่อผลิตรายการให้
สอดคล้องกับสภาพสังคมนั้น ๆ โดยประสานงานกับศูนย์ในกรุงเทพฯ

๗. การจัดผลิตเทปบันทึกการสอนแต่ละครั้งมีค่าใช้จ่ายสูง ถ้าทำรายการ
ที่ผลิตออกมาเป็นรายการที่ดีเหมาะสมจริง ๆ ก็จะมีมูลค่า แต่ถ้ารายการนั้นเป็นเพียงการบรรยาย
ตามในหนังสือ หรือคำบรรยายของอาจารย์ โดยไม่มีอุปกรณ์ที่เหมาะสมประกอบอย่างใด ก็อาจจะ
ไม่มีประโยชน์เท่าใดนัก เพราะการบรรยายตามในหนังสือ จะให้อาจารย์ซึ่งประจำอยู่ใน
มหาวิทยาลัยนั้น ๆ เป็นผู้บรรยายโดยไม่ต้องใช้โทรทัศน์ก็ได้ ดังนั้น รายการใดก็ตามที่จะ
ผลิตออกมาเป็นเทปบันทึกภาพและเสียง ควรจะมุ่งถึงรายการที่มีคุณภาพและนิสิตนักศึกษาจะ
ได้รับประโยชน์จริง ๆ จึงจะได้ผลคุ้มค่า